

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

23/2364-2

19. mai 2023

Høring av forslag til endringer i allmennaksjeloven § 6-16 a (personkrets)

1 Innledning

Nærings- og fiskeridepartementet foreslår med dette en endring i allmennaksjeloven § 6-16 a for å tydeliggjøre at ethvert medlem av henholdsvis styret, bedriftsforsamlingen og andre valgte selskapsorganer skal omfattes av kravene for retningslinjer og rapport om godtgjørelse til ledende personer i allmennaksjeloven §§ 6-16 a og 6-16 b. Departementet har mottatt innspill om at det kan være uklart ut fra rettskildene hvilke personer i selskapsledelsen som skal omfattes av selskapets retningslinjer og den etterfølgende rapporten som skal utarbeides.

Nedenfor følger derfor et forslag til endringer i allmennaksjeloven § 6-16 a. Tydeliggjøringen av allmennaksjeloven § 6-16 a vil også bringe ordlyden i bestemmelsen i samsvar med direktivforpliktelsene som ligger bak allmennaksjeloven §§ 6-16 a og 6-16 b.

2 Bakgrunnen for nåværende allmennaksjeloven §§ 6-16 a og 6-16 b

For å gjennomføre Europaparlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/828 av 17. mai 2017 om endring av direktiv 2007/36/EF artikkel 9a og 9b om retningslinjer og rapport om godtgjørelse til ledende personer i norsk rett, foreslo departementet i Prop. 135 L (2018–2019) *Endringer i aksjelovgivningen mv. (langsiktig eierskap i noterte selskaper mv.)* kapittel 4 endringer i eksisterende allmennaksjeloven § 6-16 a og en ny § 6-16 b.

Postadresse
Postboks 8090 Dep
0032 Oslo
postmottak@nfd.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 8
www.nfd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
912 660 680

Avdeling
Næringspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Vilde N. O. K.
Leikanger
22 24 66 82

I forbindelse med gjennomføringen av artikkel 9a, foreslo departementet endringer i daværende § 6-16 a, som allerede fastsatte regler om at styret i allmennaksjeselskaper skulle utarbeide en «erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til daglig leder og andre ledende ansatte». Paragraf § 6-16 a ble foreslått utvidet og tilpasset til ordlyden i artikkel 9a. Departementet foreslo blant annet å endre personkretsen som var omfattet, blant annet ved å skifte ut begrepet «ledende ansatte» med begrepet «ledende personer». Departementet viste blant annet under punkt 4.2.4.3 i proposisjonen til at dette ville innebære at allmennaksjeloven § 6-16 a og regnskapsloven § 7-31b ville ha samme begrepsbruk:

«I og med at nåværende § 6-16 a bygger på regnskapsloven § 7-31b, gir det etter departementets syn god sammenheng mellom paragrafene å bruke det samme begrepet.»

Artikkel 9a og 9b stiller krav til åpenhet og informasjon om godtgjørelse til «directors». Ettersom den enkelte medlemsstaten har nasjonal selskapslovgivning, som ikke er fullharmonisert i EØS, peker ikke begrepet på bestemte typer rolle. Derimot ble det tatt inn forklaringer i artikkel 2 på hva som vil være definert som en «director» i direktivets forstand;

- (i) any member of the administrative, management or supervisory bodies of a company,
- (ii) where they are not members of the administrative, management or supervisory bodies of a company, the chief executive officer and, if such function exists in a company, the deputy chief executive officer,
- (iii) where so determined by a Member State, other persons who perform functions similar to those performed under point (i) or (ii).

3 Gjeldende rett

Etter allmennaksjeloven § 6-16 a første og annet ledd skal selskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked utarbeide og fastsette retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til «daglig leder, andre ledende personer, og ansatte som er medlem av styret og bedriftsforsamlingen».

Allmennaksjeloven § 6-16 a gir overordnede føringer for hvordan retningslinjene skal være utformet, jf. tredje ledd, og hvilke muligheter det er for å fravike retningslinjene, jf. fjerde ledd. Etter femte ledd følger det at generalforsamlingen skal behandle og godkjenne retningslinjene ved «enhver vesentlig endring og minst hvert fjerde år». Sjetten ledd regulerer selskapets plikt til å offentliggjøre retningslinjer som er godkjent av generalforsamlingen på selskapets nettside. I sjuende ledd er departementet gitt myndighet til å fastsette nærmere regler om innholdet i retningslinjene i forskrift.

Allmennaksjeloven § 6-16 b fastsetter regler om at det for hvert regnskapsår skal utarbeides en rapport som gir en samlet oversikt over utbetalt og inntøende lønn og godtgjørelse som omfattes av retningslinjene i § 6-16 a, jf. annet ledd. Generalforsamlingen skal også holde en rådgivende avstemning over rapporten, jf. annet ledd. Generalforsamlingens avstemning skal omtales og hensyntas i etterfølgende rapport, jf. tredje ledd. Etter fjerde ledd skal en revisor kontrollere at rapporten inneholder opplysninger som nevnt i allmennaksjeloven § 6-16 b og tilhørende forskrift. Også rapporten skal offentliggjøres på selskapets nettside etter ordinær generalforsamling, og

være gratis tilgjengelig i en periode på ti år, jf. femte ledd. I sjette ledd er departementet gitt myndighet til i forskrift å fastsette nærmere regler om innholdet i rapporten.

Nærmere regler om innholdet i retningslinjene og rapporten er fastsatt i forskrift 11. desember 2020 nr. 2730 om retningslinjer og rapport om godtgjørelse for ledende personer.

Etter allmennaksjeloven § 6-10 fastsettes godtgjørelse til styremedlemmer, varamedlemmer og observatører av generalforsamlingen, eller av bedriftsforsamlingen for styremedlemmer valgt av denne. Allmennaksjeloven gir ikke regler om størrelsen på godtgjørelse for slike personer, men det følger av allmennaksjeloven § 6-16 a at generalforsamlingen skal vedta retningslinjer som oppstiller rammer for hvordan godtgjørelse kan tildeles eller mottas, jf. forskrift 11. desember 2020 nr. 2730 § 4 første ledd nr. 2.

4 Departementets vurdering

Regulering av personkrets

Allmennaksjeloven §§ 6-16 a og 6-16 b med tilhørende forskrift gjennomfører Europaparlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/828 av 17. mai 2017 om endring av direktiv 2007/36/EF artikkel 9a og 9b. Artikkel 9a og 9b om henholdsvis «right to vote on the remuneration policy» og «information to be provided in and right to vote on the remuneration report» er gjennomført i norsk rett gjennom at hovedprinsippene i direktivbestemmelsene er tatt inn i lov, mens de tekniske og detaljerte reglene følger av forskriften. Artikkel 9a nr. 1 fastsetter at:

«Member States shall ensure that companies establish a remuneration policy as regards directors and that shareholders have the right to vote on the remuneration policy at the general meeting.»

Lønnspolitikken skal gjelde selskapets *directors*. Med utgangspunkt i direktivets alternative definisjoner av «director» i artikkel 2, vil det være opp til den enkelte medlemsstat å identifisere hvilke deler av selskapsledelsen som etter nasjonal rett faller inn under direktivets minimumskrav for virkeområde, herunder som selskapene i den staten må utarbeide retningslinjer og rapporter for.

Etter departementets vurdering er det utvilsomt at medlemmer av styret, bedriftsforsamlingen og andre valgte selskapsorganer med forvaltnings-, tilsyns- eller kontrollfunksjon omfattes av formuleringen «any member of the administrative, management or supervisory bodies of a company», jf. artikkel 2.

Departementet har imidlertid mottatt flere innspill om at flere aktører ikke regner medlemmer av slike organer som omfattet av allmennaksjeloven §§ 6-16 a og 6-16 b. Det samme fremholdes i Aarbakke m.fl., *Lovkommentar til allmennaksjeloven*, § 6-16 a, punkt 2.1. På bakgrunn av innspillene ønsker departementet derfor å endre allmennaksjeloven § 6-16 a annet ledd, slik at personkretsen som omfattes av §§ 6-16 a og 6-16 b hva gjelder medlemmer av selskapsorganer skal være den samme som i artikkel 2. Departementet har i arbeidet med endringer sett til ordlyden i regnskapsloven § 7-31b. Vår vurdering er at de to paragrafene bør ha sammenfallende definisjon av begrepet «ledende personer».

Norge har valgt å gi allmennaksjeloven §§ 6-16 a og 6-16 b et noe videre virkeområde enn personkretsen i direktivet artikkel 2, ved at personer i selskapets ledergruppe er inkludert, jf. Prop. 135 L (2018–2019), Kapittel 8, *Til § 6-16 a*:

«Personkretsen som inngår i «andre ledende personer» tilsvarer personkretsen i regnskapsloven § 7-31b. Foruten daglig leder er andre personer i høyere stillinger omfattet, for eksempel økonomidirektør, personalsjef og andre som inngår i ledergruppen.»

Det foreslås ikke endringer i dette, da det etter departementets syn er hensiktsmessig med mest mulig åpenhet om ledende personers godtgjørelse for aksjeeierne, men også for kreditorer, ansatte, potensielle investorer mv.

I den sammenheng viser departementet til direktivets fortale punkt 28, som har en nærmere begrunnelse for hvorfor informasjon og åpenhet om ledende personers godtgjørelse er viktig for aksjeeiere:

«Directors contribute to the long-term success of the company. [...] Since remuneration is one of the key instruments for companies to align their interests and those of their directors and in view of the crucial role of directors in companies, it is important that the remuneration policy of companies is determined in an appropriate manner by competent bodies within the company and that shareholders have the possibility to express their views regarding the remuneration policy of the company.»

Fortalen punkt 28 viser til at åpenhet rundt ledende personers godtgjørelse og involvering av aksjeeierne er viktige hensyn bak direktivforpliktelsene. Etter departementets syn vil ikke generalforsamlingens fastsettelse av styrets godtgjørelse etter allmennaksjeloven § 6-10 ivareta de hensyn som ligger bak direktiv (EU) 2017/828 artikkel 9a og 9b. Allmennaksjeloven § 6-10 gir bare rett til å fastsette et gitt nivå på godtgjørelsen. Den gir ikke grunnlag for de samme informasjons- og sammenstillingsrettene som allmennaksjeloven §§ 6-16 a og 6-16 b gir. Blant annet vil ikke aksjeeierne få en årlig sammenstilling av den faktiske godtgjørelsen som ytes til det enkelte medlemmet.

Departementet viser også til at generalforsamlingen i retningslinjer etter allmennaksjeloven § 6-16 a kan fastsette rammer for hvordan generalforsamlingen, styret og daglig leder kan fastsette godtgjørelsene som selskapet gir. Dette innebærer at aksjeeierne involveres i fastsettelse av godtgjørelse i større grad enn i dag, ved at aksjeeierne også får mene noe om kriteriene rundt fastsettelse av godtgjørelsen, ikke bare selve nivået. Det er ikke krav om at retningslinjene skal oppstille minimums- eller maksimumskrav til godtgjørelsesnivået, men dette kan fastsettes hvis generalforsamlingen ønsker det. Etter departementets syn uthuler derfor ikke allmennaksjeloven § 6-16 a generalforsamlingens enerett til å fastsette godtgjørelse etter allmennaksjeloven § 6-10. Allmennaksjeloven § 6-16 a setter krav til åpenhet, og begrenser ikke generalforsamlingens rett til å fastsette de godtgjørelser generalforsamlingen måtte ønske. Setter retningslinjene rammer som generalforsamlingen ønsker å gå ut over, kan generalforsamlingen instruere styret om å utarbeide nye retningslinjer.

Departementet viser her til Aarbakke m.fl., *Lovkommentar til aksjeloven*, § 6-10, som gjelder tilsvarende for allmennaksjeloven § 6-10. I punkt 1.2 heter det:

«Loven regulerer ikke nærmere størrelsen av godtgjørelsen. Denne må fastsettes av generalforsamlingen, bl.a. under hensyn til den tiden som går med til styrearbeidet, arbeidets art, det ansvar som er knyttet til vervet og selskapets størrelse.»

Retningslinjene som generalforsamlingen har behandlet og godkjent kan også inneholde flere hensyn som skal tas med i generalforsamlingens vurdering ved fastsettelse av godtgjørelse etter allmennaksjeloven § 6-10. Departementet viser blant annet til de overordnede prinsippene i allmennaksjeloven § 6-16 a tredje ledd, som sier retningslinjene skal «bidra til selskapets forretningsstrategi, langsiktige interesser og økonomiske bæreevne».

For allmennaksjeselskaper som har vedtektsfestet valgkomité, viser departementet til at retningslinjer om lønn og annen godtgjørelse som er fastsatt av generalforsamlingen, må hensyntas i valgkomiteens forslag til godtgjørelsen til styrets og/eller bedriftsforsamlingens medlemmer. Dette stemmer etter departementets syn godt overens med at generalforsamlingen utøver den øverste myndighet i allmennaksjeselskaper, og dermed har adgang til å oppstille rammer for den delegerte myndigheten som eventuelle valgkomiteer har.

Departementet vurderer derfor at reguleringen i allmennaksjeloven § 6-10 ikke innebærer at det er unødvendig å inkludere styrets godtgjørelse i allmennaksjeloven § 6-16 a.

Oppsummering og avveining

På denne bakgrunn har departementet kommet til at allmennaksjeloven § 6-16 a annet ledd bør endres, slik at det fremkommer tydelig at medlemmer av styret, bedriftsforsamlingen og andre valgte selskapsorganer (uavhengig av hvordan disse er valgt og hvem som har valgt dem), daglig leder og andre ledende personer omfattes. Alle disse vil falle inn under begrepet «ledende personer», jf. paragrafoverskriften til allmennaksjeloven § 6-16 a.

Justeringen vil medføre at styret foreslår retningslinjer for generalforsamlingen som også vil omfatte styrets egen godtgjørelse. Det er imidlertid generalforsamlingen som skal behandle og godkjenne retningslinjene. Generalforsamlingen kan også pålegge styret å utarbeide nytt forslag til retningslinjer dersom aksjeeierne ønsker dette. Departementet legger også til grunn at styret i sin forberedelse av forslag til retningslinjer ivaretar de hensyn de er satt til å ivareta etter allmennaksjeloven, og ikke ser hen til mulig påvirkning på egen godtgjørelse. Etter departementet vurdering reduseres ikke generalforsamlingens eksklusive myndighet til å fastsette styrets godtgjørelse ved at styret forbereder forslaget til retningslinjer.

Departementet foreslår ikke endringer i bestemmelsen om at ansattevalgte medlemmers godtgjørelse som ansatt i selskapet, ikke omfattes av bestemmelsen. Endringen i allmennaksjeloven § 6-16 a har også konsekvenser som hvem det skal utarbeides rapport om etter allmennaksjeloven § 6-16 b. Departementet viser for fullstendighetens skyld også til sammenhengen med allmennaksjeloven § 5-6 tredje og fjerde ledd.

Se forslag til endringer i allmennaksjeloven § 6-16 a annet ledd og merknaden til bestemmelsen.

5 Merknad til bestemmelsen

Til § 6-16 a

Paragrafen fastsetter krav for allmennaksjeselskaper med aksjer tatt opp til handel på regulert marked om at disse skal utarbeide retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til selskapets ledelse. Godtgjørelse som ansattevalgte medlemmer av styret og bedriftsforsamlingen mottar for sine verv, skal omfattes av retningslinjene. For disse skal retningslinjene ikke omfatte alminnelig lønn og godtgjørelse de mottar som ansatt i selskapet. Paragrafen gjennomfører endringsdirektiv (EU) 2017/828 artikkel 9a.

Etter *annet ledd første punktum* skal styret utarbeide retningslinjer om fastsettelse av lønn og godtgjørelse til selskapets ledelse. Retningslinjene skal gjelde selskapets ledende personer. Dette omfatter de enkelte medlemmene av henholdsvis styret, bedriftsforsamlingen og andre valgte selskapsorganer, daglig leder og andre ledende personer. Begrepet skal tilsvare ledende personer etter lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. § 7-31b. Endringen i annet ledd første ledd presiseres at også de enkelte medlemmene av styret, bedriftsforsamlingen og andre valgte selskapsorganer med forvaltnings-, tilsyns- eller kontrollfunksjon skal omfattes av reglene om retningslinjer om lønn og annen godtgjørelse etter § 6-16 a, samt reglene om rapport om lønn og annen godtgjørelse i allmennaksjeloven § 6-16 b. Ansattevalgte medlemmers godtgjørelse i egenskap av å være ansatt i selskapet, og ikke i kraft av å være ledende person, omfattes ikke av bestemmelsen.

6 Økonomiske og administrative konsekvenser

I Prop. 135 L (2018–2019) punkt 7.2 ble konsekvensene av endringsforslaget vurdert:

«Endringsdirektivets krav til retningslinjer for lederlønnfastsettelsen er mer omfattende enn kravene som i dag følger av allmennaksjeloven § 6-16 a. Disse vil føre til noe økte administrative byrder for noterte allmennaksjeselskaper. Styret må utforme mer utførlige retningslinjer og utforme en rapport om lederlønninger. I tillegg må generalforsamlingen ta stilling til både retningslinjene og rapporten på generalforsamling. Den økte opplysningsplikten vil påvirke selskapets arbeidsmengde. Departementet mener likevel at allmennaksjeselskapene er godt rustet for å imøtekomme disse endringene.

Også endringsdirektivets krav til lønnsrapport for godtgjørelse til ledende personer er mer omfattende enn noteopplysningskravene i regnskapsloven § 7-31b, og vil føre til merarbeid for noterte allmennaksjeselskaper. For å unngå dobbeltarbeid ved at samme lønnsopplysninger må rapporteres både i noter til årsregnskapet og i lønnsrapporten, foreslås at selskapene kan innta noteopplysningene etter regnskapsloven § 7-31b, i lønnsrapporten som skal utarbeides etter allmennaksjeloven § 6-16 b. Det reduserer den økte byrden for selskapene noe. Rapporten skal sjekkes av revisor. Departementet kan ikke se at denne utvidelsen av revisors oppgaver medfører en stor økonomisk byrde for selskapet i form av økte revisorhonorarer.»

Etter departementets syn vil den foreslåtte endringen ikke innebære vesentlige konsekvenser for næringslivet. Endringen tydeliggjør hvem som skal omfattes. Samtidig vil det etter departementets vurdering ikke utgjøre en betydelig økt byrde for selskapene at personkretsen presiseres.

7 Forslag til lovendringer

I lov 13. juni 1997 nr. 45 om allmennaksjeselskaper gjøres følgende endring:

§ 6-16 a annet ledd første punktum skal lyde:

Styret skal utarbeide retningslinjer om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til *de enkelte medlemmene av henholdsvis styret, bedriftsforsamlingen og andre valgte selskapsorganer, daglig leder, og andre ledende personer.*

8 Avsluttende bemerkninger

Departementet vil se hen til tidspunkt for avholdelse av ordinær generalforsamling ved ikrafttredelse av endringen.

Som følge av at endringen skjer for å presisere at EØS-rettslige forpliktelser er gjennomført i norsk rett på en tydelig og hensiktsmessig måte, har departementet lagt opp til en kortere høringsfrist enn normalt, jf. utredningsinstruksen punkt 3-3:

«Høringsfristen i EØS- og Schengen-saker skal tilpasses den tiden som står til rådighet, og kan være kortere enn seks uker.»

Departementet ber om bistand til at høringsbrevet deles med andre virksomheter under samme paraply/konsern, for eksempel der et konsern både har advokat- og revisjonsvirksomhet.

Vi ber om at hørings svar sendes inn elektronisk via departementets hjemmeside.

Høringsfristen er **9. juni 2023**.

Med hilsen

Marit Elisabeth Bolstad (e.f.)

avdelingsdirektør

Vilde N. O. K. Leikanger

seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Departementene

Brønnøysundregistrene

Domstolene

Finanstilsynet

Norges Bank

Regelrådet

Skattedirektoratet

Statistisk sentralbyrå

Økokrim

AksjeNorge

Aksjonærforeningen i Norge

Arbeidsgiverforeningen Spekter

Den Norske Advokatforening

Den norske Revisorforeningen

Finans Norge

Finansforbundet

Hovedorganisasjonen Virke

Nasdaq Oslo ASA

Norsk Kapitalforvalterforening

Norsk Venturekapitalforening

Næringslivets Hovedorganisasjon

Oslo Børs ASA

Regnskap Norge

SMB Norge

Verdipapirfondenes Forening

Verdipapirforetakenes Forbund

Verdipapirsentralen ASA

Advokatfirma DLA Piper Norway DA

Advokatfirmaet BAHR AS

Advokatfirmaet CLP DA

Advokatfirmaet Føyen AS

Advokatfirmaet Grette AS

Advokatfirmaet Hjort DA

Advokatfirmaet Haavind AS

Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS

Advokatfirmaet Schjødt AS

Advokatfirmaet Selmer AS

Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS

Advokatfirmaet Thommessen AS

Advokatfirmaet Wiersholm AS

Advokatfirmaet Østgård DA

AGP Advokater AS
Arntzen de Besche Advokatfirma AS
BDO AS
Brækhus Advokatfirma DA
CMS Kluge Advokatfirma AS
Crowe Partner Revisjon AS
Deloitte Advokatfirma AS
Ernst & Young AS
Garmann, Mitchell & Co Advokatfirma DA
KPMG Law Advokatfirma AS
Kvale Advokatfirma DA
SANDS advokatfirma DA
Wikborg Rein Advokatfirma AS
Aabø-Evensen & Co Advokatfirma AS

Handelshøyskolen BI
Nord universitet
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitetet i Oslo